

DOKUMENTUMOK

SZERZŐDÉS az európai alkotmány létrehozásáról* (Részlet)

Preambulum

ŐFELSÉGE A BELGÁK KIRÁLYA,
A CSEH KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,
ŐFELSÉGE DÁNIA KIRÁLYNŐJE,
A NÉMETORSZÁGI SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,
AZ ÉSZT KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,
A GÖRÖG KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,
ŐFELSÉGE SPANYOLORSZÁG KIRÁLYA,
A FRANCIA KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,
ÍRORSZÁG ELNÖKE,
AZ OLASZ KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,
A CIPRUSI KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,
A LETT KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,
A LITVÁN KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,
Ő KIRÁLYI FENSÉGE LUXEMBURG NAGYHERCEGE,
A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,
MÁLTA ELNÖKE,
ŐFELSÉGE HOLLANDIA KIRÁLYNŐJE,
AZ OSZTRÁK KÖZTÁRSASÁG SZÖVETSÉGI ELNÖKE,
A LENGYEL KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,
A PORTUGÁL KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,
A SZLOVÉN KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,
A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,
A FINN KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,
A SVÉD KIRÁLYSÁG KORMÁNYA,
ŐFELSÉGE NAGY-BRITANNIA ÉS ÉSZAK-ÍRORSZÁG
EGYESÜLT KIRÁLYSÁGÁNAK KIRÁLYNŐJE,

- ösztönzést merítve Európa kulturális, vallási és humanista örökségéből, amelyből az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen jogai, a szabad-

* CIG 87/04 JL. A tagállamok kormányképviselőinek konferenciája. Brüsszel, 2004. augusztus 6.

ság, a demokrácia, az egyenlőség, valamint a jogállamiság egyetemes értékei kibontakoztak,

- abban a hitben, hogy a fájdalmas tapasztalatokat követően újraegyesülő Európa – valamennyi lakója, köztük a leggyengébbek és a leginkább elesettek javára – továbbra is a civilizáció, a haladás és a jólét útján kíván járni; hogy meg akar maradni a kultúrára, a tudásra és a társadalmi fejlődésre nyitott kontinensnek; hogy közéletének demokratikus és átlátható jellegét még inkább el kívánja mélyíteni, és világszerte fel kíván lépni a békéért, az igazságért és a szolidaritásért,

- attól a meggyőződéstől vezérelve, hogy Európa népei, miközben büszkének maradnak saját nemzeti identitásukra és történelmükre, elhatározták, hogy felülemelkednek ősi megosztottságaikon, és – egymással mind szorosabb egységre lépve – egy közös jövő megteremtésére törekednek,

- abban a meggyőződésben, hogy az ily módon „sokféleségben egyesült” Európa a legjobb esélyt kínálja annak a nagyszerű vállalkozásnak a megvalósítására, amelynek révén e térség, minden egyes egyén jogainak tiszteletben tartása mellett, valamint az eljövendő nemzedékekért és a Föld jövőjéért viselt felelősségük tudatában, az emberiség reménységének különleges térségévé válik,

- azzal az elhatározással, hogy az Európai Közösségeket létrehozó szerződések és az Európai Unióról szóló szerződés keretében elért eredményeket továbbvigyék, egyben biztosítva a közösségi vívmányok folytonosságát,

- kifejezve köszönetüket ezen alkotmánytervezet kidolgozásáért Európa polgárai és államai nevében az Európai Konvent tagjainak,

meghatalmazottjaikként jelölték ki:

ŐFELSÉGE, A BELGÁK KIRÁLYA,

A CSEH KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,

ŐFELSÉGE DÁNIA KIRÁLYNŐJE,

A NÉMETORSZÁGI SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,

AZ ÉSZT KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,

A GÖRÖG KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,

ŐFELSÉGE SPANYOLORSZÁG KIRÁLYA,

A FRANCIA KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,

ÍRORSZÁG ELNÖKE,

AZ OLASZ KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,

A CIPRUSI KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,

A LETT KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,

A LITVÁN KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,

Ő KIRÁLYI FENSÉGE LUXEMBURG NAGYHERCEGE,

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,

MÁLTA ELNÖKE,

ŐFELSÉGE HOLLANDIA KIRÁLYNŐJE,

AZ OSZTRÁK KÖZTÁRSASÁG SZÖVETSÉGI ELNÖKE,
A LENGYEL KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,
A PORTUGÁL KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,
A SZLOVÉN KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,
A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,
A FINN KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE,
A SVÉD KIRÁLYSÁG KORMÁNYA,
ŐFELSÉGE NAGY-BRITANNIA ÉS ÉSZAK-ÍRORSZÁG
EGYESÜLT KIRÁLYSÁGÁNAK KIRÁLYNŐJE,

akik, kicserélve jó és kellő alakban talált meghatalmazásaikat, a következőkben állapodtak meg:

I. RÉSZ

I. cím

Az Unió meghatározása és célkitűzései

I-1. cikk

Az Unió létrehozása

(1) Európa polgárainak és államainak közös jövőjük építésére irányuló akaratától vezérelve, ezzel az Alkotmánnyal létrejön az Európai Unió, amelyre közös célkitűzéseik elérése érdekében a tagállamok hatásköröket ruháznak. Az Unió összehangolja az e célkitűzések megvalósítására irányuló tagállami politikákat, és a ráruházott hatásköröket közösségi módon gyakorolja.

(2) Az Unió minden olyan európai állam előtt nyitva áll, amely tiszteletben tartja értékeit, és elkötelezett azok közös érvényesítése mellett.

I-2. cikk

Az Unió értékei

Az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közös a tagállamokban, a pluralizmus, a hátrányos megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában.

I-3. cikk

Az Unió célkitűzései

(1) Az Unió célja a béke, az általa vallott értékek és népei jólétének előmozdítása.

(2) Az Unió egy belső határok nélküli, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget kínál polgárai számára, valamint egy belső piacot, ahol a verseny szabad és torzulásoktól mentes.

(3) Az Unió Európa fenntartható fejlődéséért munkálkodik, amely olyan kiegyensúlyozott gazdasági növekedésen, árstabilitáson és magas versenyképességű, teljes foglalkoztatottságot és társadalmi haladást célul kitűző szociális piacgazdaságon alapul, amely a környezet minőségének magas fokú védelmével és javításával párosul. Az Unió elősegíti a tudományos és műszaki haladást.

Az Unió küzd a társadalmi kirekesztés és a hátrányos megkülönböztetés ellen, és előmozdítja a társadalmi igazságosságot és védelmet, a nők és férfiak közötti egyenlőséget, a nemzedékek közötti szolidaritást, valamint a gyermekek jogainak védelmét.

Az Unió előmozdítja a gazdasági, a társadalmi és a területi kohéziót, valamint a tagállamok közötti szolidaritást.

Az Unió tiszteletben tartja saját kulturális és nyelvi sokféleségét, továbbá biztosítja Európa kulturális örökségének megőrzését és további gyarapítását.

(4) A világ többi részéhez fűződő kapcsolataiban az Unió védelmezi és érvényre juttatja értékeit és érdekeit. Hozzájárul a békéhez, a biztonsághoz, a Föld fenntartható fejlődéséhez, a népek közötti szolidaritáshoz és kölcsönös tisztelethez, a szabad és tisztességes kereskedelemhez, a szegénység felszámolásához és az emberi jogok, különösen pedig a gyermekek jogainak védelméhez, továbbá a nemzetközi jog szigorú betartásához és fejlesztéséhez, így különösen az Egyesült Nemzetek Alapokmányában foglalt alapelvek tiszteletben tartásához.

(5) Az Unió e célkitűzéseket a megfelelő eszközökkel, az Alkotmányban ráruházott hatáskörök keretein belül valósítja meg.

I-4. cikk

Az alapvető szabadságok és a hátrányos megkülönböztetés tilalma

(1) Az Alkotmánnyal összhangban az Unió a területén biztosítja a személyek, a szolgáltatások, az áruk és a tőke szabad mozgását, valamint a letelepedés szabadságát.

(2) Az Alkotmány alkalmazási körében és az abban foglalt különös rendelkezések sérelme nélkül tilos minden állampolgárság alapján történő hátrányos megkülönböztetés.

I-5. cikk

Az Unió és a tagállamok közötti viszony

(1) Az Unió tiszteletben tartja a tagállamok Alkotmány előtti egyenlőségét, valamint nemzeti identitását, amely elválaszthatatlan része azok alapvető politikai és alkotmányos berendezkedésének, ideértve a regionális és helyi önkormányzatokat is. Tiszteletben tartja az alapvető állami funk-

ciókat, köztük az állam területi integritásának biztosítását, a közrend fenn tartását és a nemzeti biztonság védelmét.

(2) Az Unió és a tagállamok a lojális együttműködés elvének megfelelően kölcsönösen tiszteletben tartják és segítik egymást az Alkotmányból eredő feladatok végrehajtásában.

A tagállamok az Alkotmányból, illetve az Unió intézményeinek intézkedéseiből eredő kötelezettségek teljesítésének biztosítása érdekében megteszik a megfelelő általános vagy különös intézkedéseket.

A tagállamok segítik az Uniót feladatainak teljesítésében, és tartózkodnak minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetheti az Unió célkitűzéseinek megvalósítását.

I-6. cikk

Az uniós jog

Az Alkotmány, valamint az Unió intézményei által a rájuk ruházott hatáskörök gyakorlása körében alkotott jog a tagállamok jogával szemben elsőbbséget élvez.

I-7. cikk

Jogi személyiség

Az Unió jogi személy.

I-8. cikk

Az Unió jelképei

Az Unió zászlaja kék alapon tizenkét arany csillag alkotta körből áll.

Az Unió himnusza Ludwig van Beethoven IX. szimfóniája Örömdájának részlete.

Az Unió jelmondata: „Egyesülve a sokféleségben.”

Az Unió pénzneme az euró.

Május 9-e Európa-napként kerül megünneplésre az Unió egészében.

II. cím

Az alapvető jogok és az uniós polgárság

I-9. cikk

Az alapvető jogok

(1) Az Unió elismeri a II. részt képező Alapjogi Chartában foglalt jogokat, szabadságokat és elveket.

(2) Az Unió csatlakozik az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményhez. Ez a csatlakozás nem érinti az Uniónak az Alkotmányban meghatározott hatásköreit.

(3) Az alapvető jogok, ahogyan azokat az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény biztosítja, továbbá ahogyan azok a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból következnek, az uniós jogrend részét képezik mint annak általános elvei.

I-10. cikk

Az uniós polgárság

(1) Uniós polgár mindenki, aki a tagállamok valamelyikének állampolgára. Az uniós polgárság kiegészíti, és nem helyettesíti a nemzeti állampolgárságot.

(2) Az uniós polgárokat megilletik az Alkotmányban meghatározott jogok, és terhelik az abban megállapított kötelezettségek. Így az uniós polgárok:

- a) jogosultak a tagállamok területén szabadon mozogni és tartózkodni;
- b) választásra jogosultak és választhatók a lakóhelyük szerinti tagállam európai parlamenti és helyhatósági választásain, ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai;
- c) jogosultak bármely tagállam diplomáciai vagy konzuli hatóságainak védelmét igénybe venni olyan harmadik ország területén, ahol az állampolgárságuk szerinti tagállam nem rendelkezik képviselettel, ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai;
- d) jogosultak petíciót benyújtani az Európai Parlamenthez, az európai ombudsmanhoz folyamodni, valamint arra, hogy az Alkotmány nyelveinek valamelyikén az Unió bármely intézményéhez vagy tanácsadó szervéhez forduljanak, és ugyanazon a nyelven választ kapjanak.

Ezek a jogok az Alkotmányban és a végrehajtására elfogadott intézkedésekben megállapított feltételekkel és korlátozásokkal gyakorolhatók.

III. cím

Az Unió hatáskörei

I-11. cikk

Alapelvek

(1) Az Unió hatásköreinek elhatárolására a hatáskör-átruházás elve az irányadó. Az uniós hatáskörök gyakorlására a szubszidiaritás és az arányosság elvei az irányadók.

(2) A hatáskör-átruházás elvének megfelelően az Unió a tagállamok által az Alkotmányban ráruházott hatáskörök határain belül jár el az abban foglalt célkitűzések megvalósítása érdekében. Minden olyan hatáskör, amelyet az Alkotmány nem ruházott át az Unióra, a tagállamoknál marad.

(3) A szubszidiaritás elvének megfelelően azokon a területeken, amelyek nem tartoznak kizárólagos hatáskörébe, az Unió csak akkor és annyiban jár el, amikor és amennyiben a megtenni szándékozott intézkedés céljait a tagállamok sem központi, sem regionális vagy helyi szinten nem tudják kielégítően megvalósítani, így azok a tervezett intézkedés terjedelme vagy hatása miatt az Unió szintjén jobban megvalósíthatók.

Az Unió intézményei a szubszidiaritás elvét a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló jegyzőkönyvben meghatározottak szerint alkalmazzák. A nemzeti parlamentek az ebben a jegyzőkönyvben megállapított eljárásnak megfelelően gondoskodnak ennek az elvnek a tiszteletben tartásáról.

(4) Az arányosság elvének megfelelően az Unió fellépése sem tartalmilag, sem formailag nem terjedhet túl azon, ami az Alkotmány célkitűzéseinek eléréséhez szükséges.

Az intézmények az arányosság elvét a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló jegyzőkönyvben foglaltak szerint alkalmazzák.

I-12. cikk

A hatáskörök típusai

(1) Ha egy meghatározott területen az Alkotmány kizárólagos hatáskört ruház az Unióra, e területen kizárólag az Unió alkothat és fogadhat el kötelező erejű jogi aktust, a tagállamok pedig csak annyiban, amennyiben őket az Unió erre felhatalmazza, vagy ha annak célja az Unió által elfogadott jogi aktusok végrehajtása.

(2) Ha egy meghatározott területen az Alkotmány a tagállamokkal megosztott hatáskört ruház az Unióra, e területen mind az Unió, mind pedig a tagállamok alkothatnak és elfogadhatnak kötelező erejű jogi aktusokat. A tagállamok e hatáskörükkel csak olyan mértékben élhetnek, amilyen mértékben az Unió hatáskörét nem gyakorolta, vagy úgy határozott, hogy lemond hatáskörének gyakorlásáról.

(3) A tagállamok gazdaság- és foglalkoztatáspolitikájukat a III. részben meghatározottak szerinti szabályok keretében hangolják össze, amelyek megállapítására az Unió hatáskörrel rendelkezik.

(4) Az Unió hatáskörrel rendelkezik a közös kül- és biztonságpolitika meghatározására és végrehajtására, ideértve egy közös védelmi politika fokozatos kialakítását.

(5) Meghatározott területeken és az Alkotmányban megállapított feltételek mellett az Unió hatáskörrel rendelkezik a tagállamok intézkedéseit támogató, összehangoló vagy kiegészítő intézkedések végrehajtására, anélkül azonban, hogy ennek révén elvonná a tagállamok e területeken meglévő hatásköreit.

Az Unió e területekre vonatkozó, a III. részben meghatározott rendelkezések alapján elfogadott kötelező erejű jogi aktusai nem eredményez-

hetik a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek harmonizációját.

(6) Az uniós hatáskörök terjedelmét és gyakorlásának részletes szabályait az Alkotmány III. részében foglalt, az egyes területekre vonatkozó külön rendelkezések állapítják meg.

I-13. cikk

A kizárólagos hatáskörök területei

(1) Az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a következő területeken:

- a) vámunió,
- b) a belső piac működéséhez szükséges versenyszabályok megállapítása,
- c) monetáris politika azon tagállamok tekintetében, amelyek pénzneme az euró,
- d) a tengerek biológiai erőforrásainak megőrzése a közös halászati politika keretében,
- e) közös kereskedelempolitika.

(2) Az Unió szintén kizárólagos hatáskörrel rendelkezik nemzetközi megállapodás megkötésére, ha annak megkötését valamely uniós törvényalkotási aktus írja elő, vagy ha az hatásköreinek belső gyakorlásához szükséges, illetve annyiban, amennyiben az a közös szabályokat érintheti, vagy azok alkalmazási körét megváltoztathatja.

I-14. cikk

A megosztott hatáskörök területei

(1) Az Unió a tagállamokkal megosztott hatáskörrel rendelkezik azokban az esetekben, ahol az Alkotmány olyan hatáskört ruház rá, amely nem tartozik az I-13. és I-17. cikkben felsorolt területekhez.

(2) Az Unió és a tagállamok között megosztott hatáskörök a következő fő területekre terjednek ki:

- a) belső piac,
- b) a szociálpolitikának a III. részben meghatározott vonatkozásai,
- c) gazdasági, társadalmi és területi kohézió,
- d) mezőgazdaság és halászat, kivéve a tengerek biológiai erőforrásainak megőrzését,
- e) környezet,
- f) fogyasztóvédelem,
- g) közlekedés,
- h) transzeurópai hálózatok,
- i) energiaügy,
- j) a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térsége,
- k) a közegészségügy terén jelentkező közös biztonsági kockázatoknak a III. részben meghatározott vonatkozásai.

(3) A kutatás, a technológiafejlesztés és az űrkutatás területén az Unió hatáskörrel rendelkezik egyes intézkedések megtételére, így különösen programok kidolgozására és megvalósítására; e hatáskör gyakorlása azonban nem akadályozhatja meg a tagállamokat saját hatásköreik gyakorlásában.

(4) A fejlesztési együttműködés és a humanitárius segítségnyújtás területén az Unió hatáskörrel rendelkezik egyes intézkedések megtételére és közös politika folytatására; e hatáskör gyakorlása azonban nem akadályozhatja meg a tagállamokat saját hatásköreik gyakorlásában.

I-15. cikk

A gazdaság- és foglalkoztatáspolitikák összehangolása

(1) A tagállamok az Unión belül összehangolják gazdaságpolitikájukat. Ennek érdekében a Miniszterek Tanácsa intézkedéseket, így különösen az e politikára vonatkozó átfogó iránymutatásokat fogad el.

Azon tagállamokra, amelyek pénzneme az euró, külön rendelkezések vonatkoznak.

(2) Az Unió intézkedéseket hoz a tagállamok foglalkoztatáspolitikájának összehangolása céljából, így különösen meghatározza az e politikákra vonatkozó átfogó iránymutatásokat.

(3) Az Unió kezdeményezéseket tehet a tagállamok szociálpolitikájának összehangolása céljából.

I-16. cikk

Közös kül- és biztonságpolitika

(1) Az Unió közös kül- és biztonságpolitikára vonatkozó hatásköre a külpolitika minden területére és az Unió biztonságát érintő valamennyi kérdésre kiterjed, ideértve egy közös védelmi politika fokozatos kialakítását, amely közös védelemhez vezethet.

(2) A tagállamok az Unió kül- és biztonságpolitikáját a lojalitás és a kölcsönös szolidaritás jegyében tevékenyen és fenntartások nélkül támogatják, és tiszteletben tartják az Unió e területen folytatott tevékenységét. Tartózkodnak az olyan cselekvéstől, amely ellentétes az Unió érdekeivel, vagy ronthatja annak eredményességét.

I-17. cikk

A támogató, összehangoló és kiegészítő intézkedések területei

Az Unió hatáskörrel rendelkezik támogató, összehangoló és kiegészítő intézkedések megtételére.

Ezek az intézkedések európai szinten a következő területekre terjednek ki:

- a) az emberi egészség védelme és javítása,
- b) ipar,

- c) kultúra,
- d) idegenforgalom,
- e) oktatás, ifjúság, sport és szakképzés,
- f) polgári védelem,
- g) igazgatási együttműködés.

I-18. cikk

Rugalmassági klauzula

(1) Ha a III. részben meghatározott politikák keretében az Unió fellépése bizonyul szükségesnek ahhoz, hogy az Alkotmányban foglalt célkitűzések valamelyike megvalósuljon, és az Alkotmány nem biztosítja a szükséges hatáskört, a Miniszterek Tanácsa az Európai Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlament egyetértését követően egyhangúlag elfogadja a megfelelő intézkedéseket.

(2) A szubszidiaritás elve érvényesülésének ellenőrzésére szolgáló, az I-11. cikk (3) bekezdésében említett eljárás keretében az Európai Bizottság köteles felhívni a nemzeti parlamentek figyelmét azokra a javaslatokra, amelyek e cikkben alapulnak.

(3) Az e cikkben alapuló intézkedések nem eredményezhetik a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek harmonizációját olyan területeken, amelyeken az Alkotmány az ilyen harmonizációt kizárja.

IV. cím

Az Unió intézményei és szervei

I. fejezet

Intézményi keret

I-19. cikk

Az Unió intézményei

(1) Az Unió saját intézményi kerettel rendelkezik, amelynek célja:

- értékeinek érvényesítése,
- célkitűzéseinek előmozdítása,
- az Unió, valamint polgárai és a tagállamok érdekeinek szolgálata,
- politikái és intézkedései egységességének, eredményességének és folyamatosságának a biztosítása.

Ez az intézményi keret a következőket foglalja magában:

- az Európai Parlament,
- az Európai Tanács,
- a Miniszterek Tanácsa (a továbbiakban: a Tanács),

- az Európai Bizottság (a továbbiakban: a Bizottság),
- az Európai Unió Bírósága.

(2) Az egyes intézmények az Alkotmányban rájuk ruházott hatáskörök határain belül, az ott meghatározott eljárások és feltételek szerint járnak el. Az intézmények jóhiszeműen és kölcsönösen együttműködnek egymással.

I-20. cikk

Az Európai Parlament

(1) Az Európai Parlament, a Tanáccsal közösen, ellátja a törvényalkotási és költségvetési feladatokat. Az Alkotmányban meghatározott feltételek szerint politikai ellenőrzési és konzultatív feladatokat lát el. Az Európai Parlament megválasztja a Bizottság elnökét.

(2) Az Európai Parlament az Unió polgárainak képviselőiből áll. Számuk nem haladhatja meg a hétszázötvenet. A polgárok képviselete arányosan csökkenő módon valósul meg, ahol a tagállamonkénti alsó küszöbérték legalább hat tag. Egyik tagállamnak sem lehet több, mint kilencvenhat képviselői helye.

Az Európai Tanács, az Európai Parlament kezdeményezésére és vele egyetértésben, az első albekezdésben említett alapelvek tiszteletben tartásával egyhangúlag elfogadott európai határozattal meghatározza az Európai Parlament összetételét.

(3) Az Európai Parlament tagjait közvetlen és általános választójog alapján, szabad és titkos választásokon, ötéves időtartamra választják.

(4) Az Európai Parlament tagjai közül megválasztja elnökét és tisztségviselőit.

I-21. cikk

Az Európai Tanács

(1) Az Európai Tanács adja az Uniónak a fejlődéséhez szükséges ösztönzést, és meghatározza annak általános politikai irányait és prioritásait. Az Európai Tanács nem lát el törvényalkotási feladatokat.

(2) Az Európai Tanács a tagállamok állam-, illetve kormányfőiből, valamint saját elnökéből és a Bizottság elnökéből áll. Munkájában részt vesz az Unió külügyminisztere.

(3) Az Európai Tanács, elnökének összehívására, negyedévente ülésezik. Amikor a napirend úgy kívánja, tagjai úgy határozhatnak, hogy munkájukat tagonként egy miniszter, illetve a Bizottság elnökének esetében egy biztos segítse. Ha a helyzet úgy kívánja, az elnök az Európai Tanácsot rendkívüli ülésre hívja össze.

(4) Ha az Alkotmány eltérően nem rendelkezik, az Európai Tanács konszenzussal dönt.

I-22. cikk

Az Európai Tanács elnöke

(1) Az Európai Tanács minősített többséggel, két és fél éves időtartamra választja meg elnökét; az elnök megbízatása egy alkalommal megújítható. Az elnök akadályoztatása vagy súlyos hivatali mulasztása esetén az Európai Tanács annak megbízatását ugyanilyen eljárással megszüntetheti.

(2) Az Európai Tanács elnöke:

- a) elnököl az Európai Tanács ülésein, és lendületet ad munkájának,
- b) a Bizottság elnökével együttműködve és az Általános Ügyek Tanácsában folytatott munka alapján gondoskodik az Európai Tanács munkájának előkészítéséről és folyamatosságáról,
- c) erőfeszítéseket tesz az Európai Tanácson belüli kohézió és konszenzus megteremtésére,
- d) az Európai Tanács minden ülését követően jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek.

Az Európai Tanács elnöke – a saját szintjén és e minőségében, valamint az Unió külügyminisztere hatáskörének sérelme nélkül – ellátja az Unió külső képviselőt a közös kül- és biztonságpolitikához tartozó ügyekben.

(3) Az Európai Tanács elnöke semmilyen nemzeti tisztséget nem tölthet be.

I-23. cikk

A Miniszterek Tanácsa

(1) A Tanács, az Európai Parlamenttel közösen, ellátja a törvényalkotási és költségvetési feladatokat. Az Alkotmányban meghatározott feltételek szerint politikameghatározási és koordinatív feladatokat lát el.

(2) A Tanács a tagállamok egy-egy olyan miniszteri szintű képviselőjéből áll, aki az általa képviselt tagállam kormánya nevében kötelezettséget vállalhat és szavazhat.

(3) Ha az Alkotmány eltérően nem rendelkezik, a Tanács minősített többséggel határoz.

I-24. cikk

A Miniszterek Tanácsának formációi

(1) A Tanács különböző formációkban ülésezik.

(2) Az Általános Ügyek Tanácsa gondoskodik a Tanács különböző formációiban folyó munka összhangjáról.

Az Általános Ügyek Tanácsa, az Európai Tanács elnökével és a Bizottsággal kapcsolatban tartva, gondoskodik az Európai Tanács üléseinek előkészítéséről és nyomon követéséről.

(3) A Külügyek Tanácsa az Európai Tanács által meghatározott stratégiai iránymutatások alapján kialakítja az Unió külső tevékenységét, és gondoskodik tevékenységeinek összehangjáról.

(4) Az Európai Tanács minősített többséggel elfogadott európai határozatban megállapítja a Tanács további formációit.

(5) A Tanács munkájának előkészítéséért a tagállamok kormányainak állandó képviselőiből álló bizottság felel.

(6) A Tanács ülései, amikor azokon törvényalkotási aktus tervezetéről tanácskoznak vagy szavaznak, nyilvánosak. Ennek érdekében a Tanács ülései két részre tagolódnak: egy uniós törvényalkotási aktusokra vonatkozó döntéshozatallal foglalkozó, és egy nem törvényalkotási tevékenységgel foglalkozó részre.

(7) A Tanács különböző formációinak elnökségét, a Külügyek Tanácsának kivételével, a Tanácsban részt vevő tagállami képviselők látják el az Európai Tanács által európai határozatban meghatározott feltételeknek megfelelően, egy egyenjogúságon alapuló rotációs rend szerint. Az Európai Tanács minősített többséggel határoz.

I-25. cikk

A minősített többség meghatározása az Európai Tanácsban és a Tanácsban

(1) A minősített többséghez a Tanács tagjai legalább 55%-ának – legalább tizenöt tag által leadott, egyben az Unió népességének legalább 65%-át kitevő tagállamot képviselő – szavazata szükséges.

A blokkoló kisebbségnek a Tanács legalább négy tagjából kell állnia; ennek hiányában a minősített többséget elértnek kell tekinteni.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérve, ha a Tanács nem a Bizottságnak vagy az Unió külügyminiszterének a javaslata alapján határoz, a minősített többséghez a Tanács tagjai legalább 72%-ának egyben az Unió népességének legalább 65%-át kitevő tagállamokat képviselő szavazata szükséges.

(3) Az (1) és (2) bekezdést kell alkalmazni akkor is, ha az Európai Tanács minősített többséggel határoz.

(4) Az Európai Tanácsban az elnök és a Bizottság elnöke nem szavaz.

I-26. cikk

Az Európai Bizottság

(1) A Bizottság előmozdítja az Unió általános érdekeit, és ennek érdekében megteszi a megfelelő kezdeményezéseket. A Bizottság gondoskodik az Alkotmány, valamint az intézmények által az Alkotmány alapján elfogadott intézkedések alkalmazásáról. Az Európai Unió Bíróságának ellenőrzése mellett felügyeli az uniós jog alkalmazását. Végrehajtja a költségvetést, és irányítja a programokat. Az Alkotmányban meghatározott feltételek szerint koordinatív, végrehajtó és igazgatási feladatokat lát el. A közös kül- és biztonságpolitika, valamint az Alkotmány által meghatározott más esetek

kivételével ellátja az Unió külső képviseletét. Az intézmények közötti megállapodások létrehozása céljából indítványt tesz az Unió tevékenységének éves és többéves programjára.

(2) Ha az Alkotmány eltérően nem rendelkezik, az Unió törvényalkotási aktusait kizárólag a Bizottság javaslata alapján lehet elfogadni. Az egyéb jogi aktusokat akkor kell a Bizottság javaslata alapján elfogadni, ha az Alkotmány úgy rendelkezik.

(3) A Bizottság hivatali ideje öt év.

(4) A Bizottság tagjait általános alkalmasságuk és európai elkötelezettségük alapján olyan személyek közül kell kiválasztani, akiknek függetlenségéhez nem férhet kétség.

(5) Az Alkotmány rendelkezései alapján kinevezett első Bizottság a tagállamok egy-egy állampolgárából áll, beleértve az elnökét, valamint az Unió külügyminiszterét, aki a Bizottság egyik alelnöke.

(6) A (5) bekezdésben említett Bizottság hivatali idejének lejártát követően a Bizottság – az elnökével és az Unió külügyminiszterével együtt – a tagállamok számának kétharmadával megegyező számú tagból áll, kivéve, ha az Európai Tanács egyhangúlag eljárva e szám megváltoztatása mellett dönt.

A Bizottság tagjait a tagállamok állampolgárai közül a tagállamok közötti, egyenjogúságon alapuló rotációs rend szerint kell kiválasztani. Ezt a rendszert az Európai Tanács állapítja meg egyhangúlag elfogadott európai határozattal a következő elvek alapján:

- a) annak meghatározásánál, hogy állampolgáraik milyen sorrendben és időtartamra válnak a Bizottság tagjává, a tagállamokat teljes mértékben egyenlően kell kezelni; ennek megfelelően a bármely két tagállam állampolgárai által betöltött összes hivatali időszakok számának különbsége soha nem lehet több egynél;
- b) az a) pontra is figyelemmel, az egymást követő Bizottságokat úgy kell összeállítani, hogy azokban a tagállamok demográfiai és földrajzi különbözősége kielégítő módon megjelenjen.

(7) Feladatainak ellátása során a Bizottság teljes mértékben független. Az I-28. cikk (2) bekezdésének sérelme nélkül a Bizottság tagjai nem kérhetnek és fogadhatnak el utasításokat semmilyen kormánytól, intézménytől, szervtől vagy más szervezettől. Tartózkodnak a kötelezettségeikkel vagy a feladataik ellátásával összeegyeztethetetlen cselekedetektől.

(8) A Bizottság testületileg felelősséggel tartozik az Európai Parlamentnek. Az Alkotmány III-340. cikkében foglaltaknak megfelelően az Európai Parlament a Bizottsággal szembeni bizalmatlansági indítványt fogadhat el. Bizalmatlansági indítvány elfogadása esetén a Bizottság tagjainak testületileg le kell mondaniuk, az Unió külügyminiszterének pedig le kell mondania a bizottsági tagságról.

I-27. cikk

Az Európai Bizottság elnöke

(1) Az európai parlamenti választások figyelembevételével és a megfelelő egyeztetések lefolytatása után az Európai Tanács minősített többséggel eljárva javaslatot tesz az Európai Parlamentnek a Bizottság elnökének jelölt személyre vonatkozóan. A jelöltet az Európai Parlament tagjainak többségével választja meg. Ha a jelölt nem kapja meg a szükséges többségi támogatást, az Európai Tanács minősített többséggel egy hónapon belül új jelöltet javasol, akit az Európai Parlament ugyanezen eljárás szerint választ meg.

(2) A Tanács a megválasztott elnökkel közös megegyezésben elfogadja az azon további személyeket tartalmazó listát, akiket a Bizottság tagjaivá kíván kinevezni. E személyeket a tagállamok javaslatai alapján kell kiválasztani, az I-26. cikk (4) bekezdésében, valamint (6) bekezdésének második albekezdésében megállapított szempontok szerint.

Az elnöknek, az Unió külügyminiszterének és a Bizottság többi tagjának mint testületnek a jóváhagyásáról az Európai Parlament szavaz. E jóváhagyás alapján a Bizottságot az Európai Tanács nevezi ki minősített többséggel.

(3) A Bizottság elnöke:

- a) meghatározza a Bizottság működésére vonatkozó iránymutatásokat,
- b) megállapítja a Bizottság belső szervezetét annak biztosítása érdekében, hogy az koherens módon, hatékonyan és testületi szellemben tevékenykedjen,
- c) a Bizottság tagjai közül az Unió külügyminisztere mellett további alelnököket nevez ki.

A Bizottság tagja, ha az elnök erre felhívja, benyújtja lemondását. Az Unió külügyminisztere, amennyiben az elnök erre az I-28. cikk (1) bekezdésének megfelelően felhívja, benyújtja lemondását.

I-28. cikk

Az Unió külügyminisztere

(1) Az Európai Tanács, minősített többséggel és a Bizottság elnökének egyetértésével, kinevezi az Unió külügyminiszterét. Megbízását az Európai Tanács ugyanilyen eljárás keretében megszüntetheti.

(2) Az Unió külügyminisztere irányítja az Unió közös kül- és biztonságpolitikáját. Javaslataival hozzájárul e politika alakításához, és azt a Tanácstól kapott felhatalmazásban foglaltak szerint végrehajtja. Ugyanígy jár el a közös biztonság- és védelmi politika területén.

(3) Az Unió külügyminisztere a Külügyek Tanácsának elnöke.

(4) Az Unió külügyminisztere a Bizottság egyik alelnöke. Biztosítja az Unió külső tevékenységeinek összhangját. A Bizottságon belül ő felelős a Bizottság külkapcsolatokkal összefüggő feladatainak ellátásáért és az Unió külső tevékenysége egyéb területeinek összehangolásáért. Az Unió külügy-

minisztere a Bizottságon belüli feladatainak gyakorlása során és kizárólag e feladatok körében – annyiban, amennyiben ez összhangban áll a (2) és (3) bekezdésben meghatározottakkal – a Bizottság működésére irányadó eljárások szerint jár el.

I-29. cikk

Az Európai Unió Bírósága

(1) Az Európai Unió Bírósága a Bíróságból, a Törvényszékből és különös hatáskörű törvényszékekből áll. Az Európai Unió Bírósága biztosítja a jog tiszteletben tartását az Alkotmány értelmezése és alkalmazása során.

A tagállamok megteremtik azokat a jogorvoslati lehetőségeket, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken a hatékony jogvédelem biztosításához szükségesek.

(2) A Bíróság tagállamonként egy bíróból áll. Munkáját főtanácsnokok segítik.

A Törvényszék tagállamonként legalább egy bíróból áll.

A Bíróság bírait és a főtanácsnokait, valamint a Törvényszék bírait olyan személyek közül kell ki választani, akiknek függetlenségéhez nem férhet kéttség, és akik megfelelnek a III-355. és III-356. cikkben megállapított követelményeknek. A bírákat és a főtanácsnokokat a tagállamok kormányai közös megegyezéssel hatéves időtartamra nevezik ki. Megbízatusuk megújítható.

(3) A III. részben foglalt rendelkezésekkel összhangban az Európai Unió Bírósága:

- a) dönt a tagállamok vagy az intézmények valamelyike, illetve valamely természetes vagy jogi személy által hozzá benyújtott keresetekkel eléterjesztett ügyekben;
- b) a nemzeti bíróságok kérelmére előzetes döntést hoz az Unió jog értelmezésére vagy az intézmények által elfogadott jogi aktusok érvényességére vonatkozó kérdésekről;
- c) dönt az Alkotmányban meghatározott egyéb esetekben.

II. fejezet

Az Unió egyéb intézményei és szervei

I-30. cikk

Az Európai Központi Bank

(1) Az Európai Központi Bank és a nemzeti központi bankok alkotják a Központi Bankok Európai Rendszerét. Az Unió monetáris politikájának irányítói az Európai Központi Bank, valamint azon tagállamok nemzeti központi bankjai, amelyeknek pénzneme az euró, és amelyek együttesen az eurórendszert alkotják.

(2) A Központi Bankok Európai Rendszerét az Európai Központi Bank döntéshozó szervei irányítják. A Központi Bankok Európai Rendszerének elsődleges célja az árstabilitás fenntartása. E cél veszélyeztetése nélkül támogatja az Unión belüli általános gazdaságpolitikát azzal a céllal, hogy hozzájáruljon az Unió célkitűzéseinek megvalósításához. Az Alkotmány III. részével, valamint a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányával összhangban ellátja az egyéb központi banki feladatokat.

(3) Az Európai Központi Bank önálló jogi személyiséggel rendelkező intézmény. Kizárólag az Európai Központi Bank jogosult euró kibocsátásának engedélyezésére. Hatásköreinek gyakorlásában és saját pénzügyei intézésének tekintetében függetlenséget élvez. Az Unió intézményei, szervei és hivatalai, valamint a tagállamok kormányai tiszteletben tartják ezt a függetlenséget.

(4) Az Európai Központi Bank a III-185–III-191. és a III-196. cikkel, valamint a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányában megállapított feltételekkel összhangban elfogadja a feladatai végrehajtásához szükséges intézkedéseket. Ugyanezen cikkeknek megfelelően azok a tagállamok és központi bankjaik, amelyek pénzneme nem az euró, megőrzik a monetáris ügyekben meglévő hatásköreiket.

(5) Az Európai Központi Bankkal konzultálni kell a hatáskörébe tartozó valamennyi uniós jogi aktusra irányuló javaslattal, továbbá valamennyi nemzeti jogszabálytervezettel kapcsolatban, és a hatáskörébe tartozó területeken véleményt terjeszthet elő.

(6) Az Európai Központi Bank döntéshozó szerveit, azok összetételét és a működésükre vonatkozó részletes szabályokat a III-192., III-193., III-382. és III-383. cikk, valamint a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmánya határozza meg.

I-31. cikk

A Számvevőszék

(1) A Számvevőszék az Unió pénzügyi ellenőrzését végző intézmény.

(2) A Számvevőszék megvizsgálja az Unió valamennyi bevételre és kiadásra vonatkozó elszámolását, valamint figyelemmel kíséri a pénzgazdálkodás hatékonyságát és eredményességét.

(3) A Számvevőszék a tagállamok egy-egy állampolgárából áll. A Számvevőszék tagjai feladataik ellátása során teljes mértékben függetlenek, és az Unió általános érdekében járnak el.

I-32. cikk

Az Unió tanácsadó szervei

(1) Az Európai Parlamentet, a Tanácsot és a Bizottságot a Régiók Bizottsága és a Gazdasági és Szociális Bizottság segíti tanácsadói minőségben.

(2) A Régiók Bizottsága a regionális és helyi testületek olyan képviselőiből áll, akik valamely regionális vagy helyi testületben választással nyert képviselői megbízatással rendelkeznek, vagy valamely választott testületnek politikai felelősséggel tartoznak.

(3) A Gazdasági és Szociális Bizottság a munkaadók és a munkavállalók szervezetei, valamint a civil társadalom egyéb területei, így különösen a gazdasági és társadalmi élet, az állampolgári részvétel, a szakmai és a kulturális területek reprezentatív szereplőit tömörítő szervezetek képviselőiből áll.

(4) A Régiók Bizottságának és a Gazdasági és Szociális Bizottságnak a tagjai nem utasíthatók. Feladataik ellátása során teljes mértékben függetlenek, és az Unió általános érdekében járnak el.

(5) Az e bizottságok összetételére, tagjaik kinevezésére, valamint a hatáskörükre és a működésükre vonatkozó szabályokat a III-386-III-392. cikk tartalmazza.

A (2) és (3) bekezdésben említett, a bizottságok összetételének jellegére vonatkozó szabályokat a Tanács az Unión belüli gazdasági, társadalmi és demográfiai helyzetének alakulására tekintettel rendszeres időközönként felülvizsgálja. E célból a Tanács a Bizottság javaslata alapján európai határozatokat fogad el.

V. cím

Az Unió hatásköreinek gyakorlása

I. fejezet

Általános rendelkezések

I-33. cikk

Az Unió jogi aktusai

(1) Az intézmények az Unió hatásköreinek gyakorlása érdekében a III. részben foglaltaknak megfelelően a következő jogi eszközöket alkalmazzák: európai törvény, európai kerettörvény, európai rendelet, európai határozat, ajánlás és vélemény.

Az európai törvény általános hatállyal bíró törvényalkotási aktus. Teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Az európai kerettörvény olyan törvényalkotási aktus, amely az elérendő célokat illetően minden címzett tagállamra kötelező, azonban a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja.

Az európai rendelet olyan általános hatállyal bíró nem törvényalkotási aktus, amely a törvényalkotási aktusok és az Alkotmány egyes rendelkezéseinek végrehajtására szolgál. Az európai rendelet vagy olyan, amely teljes egészében kötelező és valamennyi tagállamban közvetlenül alkalmazandó, vagy pedig olyan,

amely az elérendő célokat illetően minden címzett tagállamra kötelező, azonban a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja.

Az európai határozat teljes egészében kötelező, nem törvényalkotási aktus. Amennyiben külön megjelöli, hogy kik a címzettjei, az európai határozat kizárólag azokra nézve kötelező, akiket címzettként megjelöl.

Az ajánlások és vélemények nem bírnak kötelező erővel.

(2) A törvényalkotási aktusok tervezetének mérlegelésekor az Európai Parlament és a Tanács tartózkodik az adott területen alkalmazandó törvényalkotási eljárásban előírtaktól eltérő jogi aktusok elfogadásától.

I-34. cikk

Törvényalkotási aktusok

(1) Az európai törvényeket és kerettörvényeket a Bizottság javaslata alapján az Európai Parlament és a Tanács közösen fogadja el a III-396. cikkben megállapított rendes törvényalkotási eljárásnak megfelelően. Amennyiben a két intézmény nem jut megegyezésre, az adott jogi aktus nem kerül elfogadásra.

(2) Az Alkotmányban külön meghatározott esetekben az európai törvényeket és kerettörvényeket a különleges törvényalkotási eljárásoknak megfelelően a Tanács közreműködésével az Európai Parlament vagy az Európai Parlament közreműködésével a Tanács fogadja el.

(3) Az Alkotmányban külön meghatározott esetekben európai törvények és kerettörvények a tagállamok egy csoportjának vagy az Európai Parlamentnek a kezdeményezése, az Európai Központi Bank ajánlása vagy a Bíróság, illetve az Európai Beruházási Bank kérelme alapján is elfogadatok.

I-35. cikk

Nem törvényalkotási aktusok

(1) Az Európai Tanács az Alkotmányban meghatározott esetekben európai határozatokat fogad el.

(2) A Tanács és a Bizottság, különösen az I-36. és I-37. cikkben említett esetekben, illetve az Európai Központi Bank az Alkotmányban külön meghatározott esetekben európai rendeleteket és európai határozatokat fogad el.

(3) A Tanács ajánlásokat fogad el. A Tanács a Bizottság javaslata alapján határoz minden olyan esetben, amikor az Alkotmány előírja, hogy a jogi aktusokat a Bizottság javaslata alapján kell elfogadnia. Egyhangúlag határoz azokon a területeken, amelyeken az Unió jogi aktusainak elfogadásához egyhangúság szükséges. A Bizottság, valamint az Európai Központi Bank az Alkotmányban külön meghatározott esetekben ajánlásokat fogad el.

I-36. cikk

Felhatalmazáson alapuló európai rendeletek

(1) Az európai törvényekben és kerettörvényekben felhatalmazás adható a Bizottság részére olyan felhatalmazáson alapuló európai rendeletek elfogadására, amelyek az európai törvények vagy kerettörvények egyes nem alapvető rendelkezéseit kiegészítik, illetve módosítják.

A felhatalmazást tartalmazó európai törvényekben és kerettörvényekben kifejezetten meg kell határozni a felhatalmazás céljait, tartalmát, alkalmazási körét és időtartamát. Az adott szabályozási terület alapvető elemei kizárólag az európai törvényben vagy kerettörvényben szabályozhatók, és ezekre vonatkozóan nem adható felhatalmazás.

(2) Az európai törvényben, illetve kerettörvényben kifejezetten meg kell határozni a felhatalmazás gyakorlásának feltételeit, amelyek a következők lehetnek:

- a) az Európai Parlament vagy a Tanács úgy határozhat, hogy a felhatalmazást visszavonja;
- b) a felhatalmazáson alapuló európai rendelet csak akkor léphet hatályba, ha az Európai Parlament vagy a Tanács az európai törvényben, illetve kerettörvényben előírt határidőn belül nem emel ellene kifogást.

Az a) és b) pont alkalmazásakor az Európai Parlament tagjainak többségével, a Tanács pedig minősített többséggel határoz.

I-37. cikk

Végrehajtási aktusok

(1) A tagállamok nemzeti jogukban elfogadják a kötelező erejű uniós jogi aktusok végrehajtásához szükséges intézkedéseket.

(2) Ha valamely kötelező erejű uniós jogi aktus végrehajtásának egy-egy feltételek szerint kell történnie, az ilyen jogi aktus végrehajtási hatásköröket ruház a Bizottságra, illetve különleges és kellően indokolt esetekben, valamint az I-40. cikkben előírt esetekben a Tanácsra.

(3) A (2) bekezdésben foglaltak céljából európai törvényben előre meg kell határozni a Bizottság végrehajtási hatáskörének gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályait és általános elveit.

(4) Az Unió végrehajtási aktusai európai végrehajtási rendeletek vagy európai végrehajtási határozatok lehetnek.

I-38. cikk

Az Unió jogi aktusaira vonatkozó közös szabályok

(1) Ha az Alkotmány nem határozza meg milyen típusú jogi aktust kell elfogadni, a jogi aktus típusát az intézmények az alkalmazandó eljárásoknak megfelelően eseti alapon maguk választják meg az arányosság I-11. cikkben foglalt elvével összhangban.

(2) A jogi aktusoknak indokolást kell tartalmazniuk, és azokban utalni kell minden olyan javaslatra, kezdeményezésre, ajánlásra, kérésre vagy véleményre, amelyet az Alkotmány előír.

I-39. cikk

Kihirdetés és hatálybalépés

(1) A rendes törvényalkotási eljárás szerint elfogadott európai törvényeket és kerettörvényeket az Európai Parlament elnöke és a Tanács elnöke írja alá.

Az egyéb esetekben ezeket a jogi aktusokat az azokat elfogadó intézmény elnöke írja alá.

Az európai törvényeket és kerettörvényeket az Európai Unió Hivatalos Lapjában ki kell hirdetni, és azok a bennük megjelölt napon, illetve ennek hiányában a kihirdetésüket követő huszadik napon lépnek hatályba.

(2) Az európai rendeleteket, valamint a külön címzett kört nem tartalmazó európai határozatokat az azokat elfogadó intézmény elnöke írja alá.

Az európai rendeleteket, valamint a külön címzett kört nem tartalmazó európai határozatokat az Európai Unió Hivatalos Lapjában ki kell hirdetni; ezek a bennük megjelölt napon, illetve ennek hiányában a kihirdetésüket követő huszadik napon lépnek hatályba.

(3) A (2) bekezdésben említettektől eltérő európai határozatokról értesíteni kell a címzettjeiket, és azok az értesítéssel lépnek hatályba.

II. fejezet

Különös rendelkezések

I-40. cikk

A közös kül- és biztonságpolitikára vonatkozó különös rendelkezések

(1) Az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikát folytat, amely a tagállamok közötti kölcsönös politikai szolidaritás továbbfejlesztésén, az általános érdekű ügyek azonosításán és a tagállamok fellépései között egyre növekvő fokú összhang megvalósításán alapul.

(2) Az Európai Tanács megállapítja az Unió stratégiai érdekeit, és meghatározza az Unió közös kül- és biztonságpolitikájának célkitűzéseit. E politikát az Európai Tanács által meghatározott stratégiai iránymutatások alapján és a III. részben foglaltaknak megfelelően a Tanács alakítja.

(3) Az Európai Tanács és a Tanács meghozza a szükséges európai határozatokat.

(4) A közös kül- és biztonságpolitikát az Unió külügyminisztere és a tagállamok hajtják végre nemzeti és uniós erőforrások felhasználásával.

(5) Az Európai Tanácsban és a Tanácsban a tagállamok minden általános érdekű kül- és biztonságpolitikai kérdésről egyeztetnek egymással an-

nak érdekében, hogy a kérdés vonatkozásában közös megközelítést alakítsanak ki. A tagállamok az Unió érdekeit érintő bármely nemzetközi szintű fellépés vagy kötelezettségvállalás megtétele előtt egyeztetnek a többi tagállammal a Tanácsban vagy az Európai Tanácsban. A tagállamok egy irányban mutató fellépésük útján biztosítják, hogy az Unió képes legyen érdekeinek és értékeinek nemzetközi szinten való érvényesítésére. A tagállamok kölcsönösen szolidárisak egymás iránt.

(6) A közös kül- és biztonságpolitikára vonatkozó európai határozatok elfogadásakor az Európai Tanács és a Tanács, a III. részben megállapított esetek kivételével, egyhangúlag határoz. Az Európai Tanács, illetve a Tanács valamely tagállam kezdeményezése, az Unió külügyminiszterének a javaslata, illetve az Unió külügyminiszterének a Bizottság által támogatott javaslata alapján határoz. Európai törvényt és kerettörvényt nem lehet elfogadni.

(7) Az Európai Tanács egyhangúlag európai határozatot fogadhat el, amely előírja, hogy a Tanács a III. részben említettektől eltérő esetekben is minősített többséggel határozhat.

(8) Az Európai Parlamenttel rendszeresen konzultálni kell a közös kül- és biztonságpolitika főbb vonatkozásairól és alapvető választási lehetőségeiről, és folyamatosan tájékoztatni kell annak alakulásáról.

I-41. cikk

A közös biztonság- és védelmi politikára vonatkozó különös rendelkezések

(1) A közös biztonság- és védelmi politika a közös kül- és biztonságpolitika szerves része. E politika polgári és katonai eszközök igénybevételével biztosítja az Unió műveleti képességét. Az Unió ezeket az eszközöket az Egyesült Nemzetek Alapokmányának alapelveivel összhangban igénybe veheti az Unión kívüli békefenntartó, konfliktusmegelőző és a nemzetközi biztonságot erősítő missziókban. E feladatok végrehajtása a tagállamok által rendelkezésre bocsátott képességeken alapul.

(2) A közös biztonság- és védelmi politika magában foglalja egy közös uniós védelmi politika fokozatos kialakítását. Ez, amennyiben az Európai Tanács egyhangúlag úgy határoz, közös védelemhez vezet. Ebben az esetben az Európai Tanács a tagállamoknak ajánlja egy ilyen határozatnak az alkotmányos követelményeiknek megfelelő elfogadását.

Az Unió e cikk szerinti politikája nem érinti az egyes tagállamok biztonság- és védelmi politikájának egyedi jellegét, tiszteletben tartja azoknak a tagállamoknak az Észak-atlanti Szerződés alapján vállalt kötelezettségeit, amelyek közös védelmüket az Észak-atlanti Szerződés Szervezetében látják megvalósítotttnak, és összeegyeztethető az annak keretében meghatározott közös biztonság- és védelmi politikával.

(3) A tagállamok a Tanács által meghatározott célkitűzések megvalósításához való hozzájárulásként a közös biztonság- és védelmi politika végre-

hajtásához polgári és katonai képességeket bocsátanak az Unió rendelkezésére. Azok a tagállamok, amelyek közösen többnemzetiségű erőket állítanak fel, ezeket szintén a közös biztonság- és védelmi politika rendelkezésére bocsáthatják.

A tagállamok vállalják, hogy fokozatosan fejlesztik katonai képességeiket. Létrejön egy védelmi képességfejlesztési, kutatási, beszerzési és fegyverzeti kérdésekkel foglalkozó ügynökség (Európai Védelmi Ügynökség), amelynek feladata a műveleti igények megállapítása, az ezen igények kielégítését szolgáló intézkedések támogatása, és amely hozzájárul a védelmi szektor ipari és technológiai alapjainak erősítéséhez szükséges intézkedések meghatározásához és – adott esetben – végrehajtásához, részt vesz egy európai fegyverzet- és képességszabvány meghatározásában, valamint segíti a Tanácsot a katonai képességek javításának értékelésében.

(4) A közös biztonság- és védelmi politikára vonatkozó európai határozatokat, ideértve az e cikkben említett missziók megindítására vonatkozó európai határozatokat is, a Tanács fogadja el egyhangúlag, az Unió külügyminiszterének javaslata vagy egy tagállam kezdeményezése alapján. Az Unió külügyminisztere, adott esetben a Bizottsággal közösen, nemzeti erőforrások és uniós eszközök felhasználását egyaránt indítványozhatja.

(5) A Tanács az Unió értékeinek védelme és érdekeinek érvényesítése céljából egyes misszióknak az Unió keretében történő végrehajtásával a tagállamok egy csoportját is megbízhatja. Az ilyen missziók végrehajtására a III-310. cikket kell alkalmazni.

(6) Azok a magasabb követelményeket kielégítő katonai képességekkel rendelkező tagállamok, amelyek a legnagyobb követelményeket támogató missziókra tekintettel ezen a területen szigorúbb kötelezettségeket vállaltak, az Unió keretein belül állandó strukturált együttműködést alakítanak ki. Az ilyen együttműködésre a III-312. cikket kell alkalmazni. Ez nem érinti a III-309. cikkben foglalt rendelkezéseket.

(7) A tagállamok valamelyikének területe elleni fegyveres támadás esetén a többi tagállam – az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 51. cikkével összhangban – köteles minden rendelkezésére álló segítséget és támogatást megadni ennek az államnak. Ez nem érinti az egyes tagállamok biztonság- és védelmi politikájának egyedi jellegét.

Az e területen vállalt kötelezettségeknek és együttműködésnek összhangban kell lenniük az Észak-atlanti Szerződés Szervezetének keretein belül tett kötelezettségvállalásokkal, amely szervezet az abban részes államok számára továbbra is a kollektív védelem alapját képezi, és annak végrehajtási fóruma marad.

(8) Az Európai Parlamenttel rendszeresen konzultálni kell a közös biztonság- és védelmi politika főbb vonatkozásairól és alapvető választási lehetőségeiről, és folyamatosan tájékoztatni kell annak alakulásáról.

I-42. cikk

A szabadság, biztonság és a jog érvényesülésének térségére vonatkozó külön rendelkezések

(1) Az Unió egy, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget hoz létre:

- a) amennyiben szükséges, európai törvény és kerettörvény elfogadásával a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítésére a III. részben felsorolt területeken;
- b) a tagállamok illetékes hatóságai közötti kölcsönös bizalom előmozdításával, különösen a bírósági és a bíróságon kívüli határozatok kölcsönös elismerésének alapján;
- c) operatív együttműködéssel a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai, köztük a tagállamok rendőrségei, vámhatóságai és a bűncselekmények megelőzésére és felderítésére szakosodott egyéb szolgálatai között.

(2) A szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térsége keretében a nemzeti parlamentek részt vehetnek a III-260. cikke szerinti értékelő eljárásokban. A nemzeti parlamentek a III-276. cikkel, illetve a III-273. cikkel összhangban részt vesznek az Europol politikai ellenőrzésében, valamint az Eurojust tevékenységének értékelésében.

(3) A bűntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés területén a tagállamok a III-264. cikknek megfelelően kezdeményezési joggal rendelkeznek.

I-43. cikk

Szolidaritási klauzula

(1) Ha egy tagállamot terrortámadás ér, illetve ha természeti vagy ember okozta katasztrófa áldozatává válik, az Unió és tagállamai a szolidaritás szellemében együttesen lépnek föl. Az Unió minden rendelkezésére álló eszközt, ideértve a tagállamok által a rendelkezésére bocsátott katonai erőforrásokat is, mozgósít annak érdekében, hogy:

- a) – megelőzze a terrorista fenyegetést a tagállamok területén;
– megvédje a demokratikus intézményeket és a polgári lakosságot egy esetleges terrortámadástól;
– terrortámadás esetén egy tagállamnak, politikai vezetése kérésére, a területén segítséget nyújtson;
- b) természeti vagy ember okozta katasztrófa esetén egy tagállamnak, politikai vezetése kérésére, a területén segítséget nyújtson.

(2) Az e cikk végrehajtására vonatkozó részletes szabályokat a III-329. cikk tartalmazza.

III. fejezet

Megerősített együttműködés

I-44. cikk

Megerősített együttműködés

(1) Azok a tagállamok, amelyek az Unió nem kizárólagos hatáskörébe tartozó területeken egymás között megerősített együttműködést kívánnak létrehozni, az e cikkben és a III-416–III-423. cikkben megállapított korlátokon belül és szabályokkal összhangban igénybe vehetik az Unió intézményeit, és az Alkotmány megfelelő rendelkezéseinek alkalmazásával gyakorolhatják ezeket a hatásköröket.

A megerősített együttműködés az Unió célkitűzései megvalósításának előmozdítására, érdekeinek védelmére és az integráció folyamatának megerősítésére irányul. Az ilyen együttműködés a III-418. cikkel összhangban valamennyi tagállam számára bármikor nyitva áll.

(2) Megerősített együttműködésre felhatalmazást adó európai határozatot a Tanács végső lehetőségként akkor fogadhat el, ha megállapította, hogy az együttműködés célkitűzései az Unió egésze által ésszerű határidőn belül nem érhetők el, és ha abban legalább a tagállamok egyharmada részt vesz. A Tanács a III-419. cikkben megállapított eljárás szerint határoz.

(3) A Tanács tanácskozásain valamennyi tagállam részt vehet, de a szavazásban csak a Tanácsnak a megerősített együttműködésben részt vevő tagállamokat képviselő tagjai vesznek részt.

Az egyhangúság eléréséhez csak a részt vevő tagállamok képviselőinek szavazatait kell figyelembe venni.

A minősített többséghez a részt vevő tagállamokat képviselő tanácsi tagok legalább 55%-ának egyben az ezen államok népességének legalább 65%-át kitevő szavazata szükséges.

A blokkoló kisebbségnek legalább a Tanácsnak a részt vevő tagállamok népességének több mint 35%-át képviselő tagjaiból és még egy tagból kell állnia; ennek hiányában a minősített többséget elértnek kell tekinteni.

A harmadik és negyedik albekezdéstől eltérve, ha a Tanács nem a Bizottságnak vagy az Unió külügyminiszterének a javaslata alapján határoz, a minősített többséghez a részt vevő tagállamokat képviselő tanácsi tagok legalább 72%-ának egyben az ezen államok népességének legalább 65%-át kitevő szavazata szükséges.

(4) A megerősített együttműködés keretében elfogadott jogi aktusok csak az abban részt vevő tagállamokat kötelezik. Az ilyen jogi aktusok nem részei az Unióhoz csatlakozni szándékozó országok által elfogadandó uniós vívmányoknak.

VI. cím

Az Unió demokratikus működése

I-45. cikk

A demokratikus egyenlőség elve

Az Unió minden tevékenysége során tiszteletben tartja a polgárok közötti egyenlőség elvét; az Unió intézményei, szervei és hivatalai valamennyi polgárt egyenlő figyelemben részesítik.

I-46. cikk

A képviseleti demokrácia elve

(1) Az Unió működése a képviseleti demokrácián alapul.

(2) Az Unió szintjén a polgárok közvetlen képvislete az Európai Parlamentben valósul meg.

A tagállamok képvisletét az Európai Tanácsban az állam-, illetve kormányfőjük, a Tanácsban pedig a kormányuk látja el, amelyek maguk vagy nemzeti parlamentjüknek, vagy a polgáraiknak tartoznak demokratikus felelősséggel.

(3) Minden polgárnak joga van ahhoz, hogy részt vegyen az Unió demokratikus életében. A döntéseket a lehető legnyilvánosabban és a polgárokhoz a lehető legközelebb eső szinten kell meghozni.

(4) Az európai szintű politikai pártok hozzájárulnak az európai politikai tudatosság kialakításához és az uniós polgárok akaratának kinyilvánításához.

I-47. cikk

A részvételi demokrácia elve

(1) Az intézmények a megfelelő eszközökkel biztosítják, hogy a polgárok és az érdekképviseleti szervezetek az Unió bármely tevékenységéről véleményt nyilváníthassanak, és azokat nyilvánosan megvitathassák.

(2) Az intézmények az érdekképviseleti szervezetekkel és a civil társadalommal nyílt, átlátható és rendszeres párbeszédet tartanak fenn.

(3) A Bizottság, annak érdekében, hogy biztosítsa az Unió fellépéseinek koherenciáját és átláthatóságát, az érintett felekkel széles körű előzetes konzultációkat folytat.

(4) Legalább egymillió uniós polgár, akik egyben a tagállamok egy jelentős számának állampolgárai, kezdeményezheti, hogy a Bizottság – hatáskörén belül – terjesszen elő megfelelő javaslatot azokban az ügyekben, amelyekben a polgárok megítélése szerint az Alkotmány végrehajtásához uniós jogi aktus elfogadására van szükség. Az ilyen polgári kezdeményezésre alkalmazandó eljárásokra és feltételekre vonatkozó rendelkezéseket, ideértve azt is, hogy a kezdeményezésnek legkevesebb hány tagállam polgáraitól kell származnia, európai törvény állapítja meg.

I-48. cikk

A szociális partnerek és az önálló szociális párbeszéd

Az Unió az egyes nemzeti rendszerek különbözőségeinek figyelembevételével elismeri és támogatja a szociális partnerek uniós szintű szerepvállalását; önállóságuk tiszteletben tartása mellett elősegíti a szociális partnerek közötti párbeszédet.

A növekedésről és foglalkoztatásról szóló háromoldalú csúcstalálkozó hozzájárul a szociális párbeszéd folytatásához.

I-49. cikk

Az európai ombudsman

Az Alkotmányban meghatározott feltételek mellett az Európai Parlament által megválasztott ombudsman fogadja az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok tevékenysége során felmerülő hivatali visszasságokra vonatkozó panaszokat. A panaszokat kivizsgálja, és erről jelentést készít. Feladatainak ellátása során az ombudsman teljes mértékben független.

I-50. cikk

Az uniós intézmények, szervek és hivatalok munkájának átláthatósága

(1) A jó kormányzás előmozdítása és a civil társadalom részvételének biztosítása céljából az Unió intézményei, szervei és hivatalai munkájuk során a nyitottság elvének lehető legnagyobb mértékű tiszteletben tartásával járnak el.

(2) Az Európai Parlament ülései nyilvánosak; a Tanács ülései, amikor azokon törvényalkotási aktus tervezetéről tanácskoznak, illetve szavaznak, szintén nyilvánosak.

(3) A III. részben meghatározott feltételekkel bármely uniós polgár, valamint valamely tagállamban lakóhellyel, illetve létesítő okirat szerinti székhellyel rendelkező természetes vagy jogi személy jogosult hozzáférni az Unió intézményeinek, szerveinek és hivatalainak dokumentumaihoz, függetlenül azok megjelenési formájától.

Az e dokumentumokhoz való hozzáférési jog általános elveit és köz- vagy magánérdeken alapuló korlátozásait meghatározó szabályokat európai törvény állapítja meg.

(4) A (3) bekezdésben említett európai törvénnyel összhangban minden intézmény, szerv, illetve hivatal saját eljárási szabályzatában rögzíti a dokumentumaihoz való hozzáférésre vonatkozó különös rendelkezéseket.

I-51. cikk

A személyes adatok védelme

(1) Mindenkinnek joga van a rá vonatkozó személyes adatok védelméhez.

(2) A természetes személyeknek az uniós intézmények, szervek és hivatalok által, illetve az uniós jog alkalmazási körébe tartozó tevékenységeik során a tagállamok által végzett személyes adatok feldolgozása tekintetében történő védelmére, valamint az ilyen adatok szabad áramlására vonatkozó szabályokat európai törvény vagy kerettörvény állapítja meg. E szabályok tiszteletben tartását független hatóságok ellenőrzik.

I-52. cikk

Az egyházak és világnézeti szervezetek jogállása

(1) Az Unió tiszteletben tartja és nem sérti az egyházak és vallási szervezetek vagy közösségek nemzeti jog szerinti jogállását a tagállamokban.

(2) Az Unió ugyanígy tiszteletben tartja a világnézeti szervezetek nemzeti jog szerinti jogállását.

(3) Elismerve identitásukat és különleges hozzájárulásukat az Unió nyílt, átlátható és rendszeres párbeszédet tart fenn ezekkel az egyházakkal és szervezetekkel.

VII. cím

Az Unió pénzügyei

I-53. cikk

Költségvetési és pénzügyi alapelvek

(1) A III. részben foglaltakkal összhangban az Unió valamennyi bevételi és kiadási tételét elő kell irányozni az egyes pénzügyi évekre vonatkozóan, és fel kell tüntetni az Unió költségvetésében.

(2) A költségvetés bevételeinek és kiadásainak egyensúlyban kell lenniük.

(3) A költségvetésben feltüntetett kiadásokat, a III-412. cikkben említett európai törvénnyel összhangban, egy pénzügyi évre vonatkozóan kell jóváhagyni.

(4) A költségvetésben feltüntetett kiadások végrehajtásának előfeltétele olyan kötelező erejű uniós jogi aktus elfogadása a III-412. cikkben említett európai törvénnyel összhangban, amely jogalapot biztosít az Unió fellépéséhez és az azzal összefüggő kiadásoknak a végrehajtásához, kivéve az említett európai törvényben meghatározott eseteket.

(5) A költségvetési fegyelem biztosítása érdekében az Unió, amennyiben egy jogi aktus jelentős hatást gyakorolhat a költségvetésre, azt nem fogadhatja el mindaddig, amíg nem biztosítja, hogy az ebből a jogi aktusból eredő kiadások az Unió saját forrásainak határán belül, valamint az I-55. cikkben említett többéves pénzügyi keret tiszteletben tartásával finanszírozhatók.

(6) A költségvetést a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elveinek tiszteletben tartásával kell végrehajtani. A tagállamok és az Unió együttműködnek egymással annak érdekében, hogy biztosítsák a költségvetési előirányzatoknak az ezzel az alapelvvel összhangban történő felhasználását.

(7) Az Unió és a tagállamok a III-415. cikk rendelkezéseivel összhangban küzdenek a csalás és az Unió pénzügyi érdekeit sértő minden egyéb jogellenes tevékenység ellen.

I-54. cikk

Az Unió saját forrásai

(1) Az Unió gondoskodik a céljai eléréséhez és politikái megvalósításához szükséges eszközökről.

(2) Az egyéb bevételeket nem érintve az Unió költségvetését teljes egészében a saját forrásokból kell finanszírozni.

(3) Az Unió saját forrásainak rendszerére vonatkozó rendelkezéseket a Tanács által elfogadott európai törvény állapítja meg; e vonatkozásban az európai törvény a saját források újabb típusait teremtheti meg, illetve meglévő típusokat szüntethet meg. A Tanács, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyhangúlag határoz. Az ilyen európai törvény csak azt követően lép hatályba, hogy a tagállamok saját alkotmányos követelményeiknek megfelelően jóváhagyták.

(4) Az Unió saját forrásainak rendszerére vonatkozó végrehajtási intézkedéseket a Tanács által elfogadott európai törvény állapítja meg annyiban, amennyiben a (3) bekezdés alapján elfogadott európai törvény így rendelkezik. A Tanács az Európai Parlament egyetértését követően határoz.

I-55. cikk

Többéves pénzügyi keret

(1) A többéves pénzügyi keret biztosítja, hogy az Unió kiadásai rendezett módon, saját forrásainak határain belül alakuljanak. A többéves pénzügyi keret a III-402. cikkel összhangban kiadási kategóriánként határozza meg a kötelezettségvállalási előirányzatok éves felső határát.

(2) A többéves pénzügyi keretet a Tanács által egyhangúlag elfogadott európai törvény határozza meg. A Tanács az Európai Parlamentnek a tagjai többségével elfogadott egyetértését követően egyhangúlag határoz.

(3) Az Unió éves költségvetésének összhangban kell lennie a többéves pénzügyi kerettel.

(4) Az Európai Tanács egyhangúlag elfogadott európai határozattal felhatalmazhatja a Tanácsot arra, hogy a (2) bekezdésben említett európai törvény elfogadásáról minősített többségi szavazással döntsön.

I-56. cikk*Az Unió költségvetése*

Az Unió éves költségvetését a III-404. cikkben megállapított szabályokkal összhangban elfogadott európai törvény határozza meg.

VIII. cím**Az Unió és közvetlen környezete****I-57. cikk***Az Unió és közvetlen környezete*

(1) Az Unió a vele szomszédos országokkal különleges kapcsolatokat épít ki a jólét és a jószomszédi viszonyok egy olyan térségének a létrehozása céljából, amely az Unió értékeire épül, és amelyet az együttműködésen alapuló szoros és békés kapcsolatok jellemeznek.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak céljából az Unió az érintett országokkal külön megállapodásokat köthet. Ezek a megállapodások kölcsönös jogokat és kötelezettségeket állapíthatnak meg, és közös fellépések lehetőségéről rendelkezhetnek. E megállapodások végrehajtásáról rendszeres egyeztetéseket kell folytatni.

IX. cím**Az uniós tagság****I-58. cikk***Az Unióhoz való csatlakozás feltételei és az arra irányuló eljárás*

(1) Az Unió minden olyan európai állam előtt nyitva áll, amely tiszteletben tartja az I-2. cikkben említett értékeket, és elkötelezett azok közös érvényesítése mellett.

(2) Minden olyan európai állam, amely az Unió tagjává kíván válni, erre irányuló kérelemmel fordulhat a Tanácshoz. A kérelemről értesíteni kell az Európai Parlamentet és a nemzeti parlamenteket. A Tanács a Bizottsággal folytatott konzultációt és az Európai Parlament tagjai többségével elfogadott egyetértését követően egyhangúlag határoz. A felvétel feltételeit és részletes szabályait a tagállamok és a felvételét kérő állam közötti megállapodás rendezi. Ezt a megállapodást alkotmányos követelményeinek megfelelően valamennyi szerződő államnak meg kell erősítenie.

I-59. cikk*Egyes uniós tagsági jogok felfüggesztése*

(1) A Tanács, a tagállamok egyharmadának vagy az Európai Parlamentnek az indokolással ellátott kezdeményezése vagy a Bizottság javaslata

alapján elfogadott európai határozatban megállapíthatja, hogy fennáll az egyértelmű veszélye annak, hogy egy tagállam súlyosan megsérti az I-2. cikkben említett értékeket. A Tanács az Európai Parlament egyetértését követően, tagjainak négyötödös többségével határoz.

Mielőtt ilyen megállapítást tenne, a Tanács meghallgatja az érintett tagállamot, és részére – ugyanezen eljárásnak megfelelően – ajánlásokat tehet.

A Tanács rendszeresen ellenőrzi, hogy azok az okok, amelyek alapján ilyen megállapítást tett, továbbra is fennállnak-e.

(2) A tagállamok egyharmadának kezdeményezése vagy a Bizottság javaslata alapján az Európai Tanács, miután az érintett államot felkérte észrevételei benyújtására, európai határozatban megállapíthatja, hogy a tagállam súlyosan és tartósan megsérti az I-2. cikkben említett értékeket. Az Európai Tanács, a Parlament egyetértését követően, egyhangúlag határoz.

(3) A (2) bekezdés szerinti megállapítás esetén a Tanács minősített többséggel elfogadott európai határozattal felfüggesztheti az érintett tagállamnak az Alkotmány alkalmazásából származó egyes jogait, köztük a Tanács e tagállamot képviselő tagját megillető szavazati jogokat. Ebben az esetben a Tanács figyelembe veszi az ilyen felfüggesztésnek a természetes és jogi személyek jogait és kötelezettségeit érintő lehetséges következményeit.

Az érintett állam Alkotmány szerinti kötelezettségei minden esetben továbbra is kötik ezt az államot.

(4) A Tanács minősített többséggel elfogadott európai határozattal a (3) bekezdés alapján elfogadott intézkedéseket megváltoztathatja vagy visszavonhatja, amennyiben az elrendelésükhöz vezető körülményekben változás következett be.

(5) Ennek a cikknek az alkalmazásában az Európai Tanácsnak vagy a Tanácsnak az érintett tagállamot képviselő tagja nem vesz részt a szavazásban, és az érintett tagállamot nem lehet figyelembe venni a tagállamok egyharmadának, illetve négyötödének az (1), illetve (2) bekezdés szerinti kizárításakor. A személyesen jelen lévő vagy képviselt tagok tartózkodása nem akadálya a (2) bekezdésben említett európai határozatok elfogadásának.

A (3) és (4) bekezdésben említett európai határozatok elfogadásánál a minősített többséghez a szavazásban részt vevő tagállamokat képviselő tanácsi tagok legalább 72%-ának egyben az ezen államok népességének legalább 65%-át kitevő szavazata szükséges.

Ha a szavazati jog felfüggesztéséről szóló, a (3) bekezdésnek megfelelően elfogadott határozat elfogadását követően a Tanács az Alkotmány valamely rendelkezése alapján minősített többséggel határoz, a minősített többség meghatározása megegyezik a második albekezdésben foglaltakkal, illetve – ha a Tanács a Bizottság vagy az Unió külügyminiszterének javaslata alapján határoz – a minősített többséghez a szavazásban részt vevő tagállamokat képviselő tanácsi tagok legalább 55%-ának, egyben az ezen álla-

mok népességének legalább 65%-át kitevő szavazata szükséges. Az utóbbi esetben a blokkoló kisebbségnek legalább a Tanácsnak a szavazásban részt vevő tagállamok népességének több mint 35%-át képviselő tagjaiból és még egy tagból kell állnia; ennek hiányában a minősített többséget elértnék kell tekinteni.

(6) E cikk alkalmazásakor az Európai Parlament a leadott szavazatoknak az egyben a tagjai többségét is kitevő kétharmados többségével dönt.

I-60. cikk

Önkéntes kilépés az Unióból

(1) Saját alkotmányos követelményeivel összhangban a tagállamok bármelyike úgy határozhat, hogy kilép az Unióból.

(2) A kilépést elhatározó tagállam szándékát bejelenti az Európai Tanácsnak. Az Európai Tanács által adott iránymutatások alapján az Unió tárgyalásokat folytat, és megállapodást köt ezzel az állammal, amelyben az érintett államnak az Unióval való jövőbeli kapcsolataira tekintettel meghatározzák az illető állam kilépésének részletes szabályait. Ezt a megállapodást a III-325. cikk (3) bekezdésének megfelelően kell megtárgyalni. A megállapodást az Unió nevében a Tanács köti meg minősített többséggel eljárva, az Európai Parlament egyetértését követően.

(3) A kilépésről rendelkező megállapodás hatálybalépésének időpontjától, illetve ennek hiányában a (2) bekezdésben említett bejelentéstől számított két év elteltével az Alkotmány az érintett államra többé nem alkalmazható, kivéve ha az Európai Tanács az érintett tagállammal egyetértésben ennek a határidőnek a meghosszabbításáról egyhangúlag határoz.

(4) A (2) és (3) bekezdés alkalmazásában az Európai Tanácsnak, illetve a Tanácsnak a kilépő tagállamot képviselő tagja az Európai Tanács, illetve a Tanács rávonatkozó tanácskozásain és a rávonatkozó európai határozatok meghozatalában nem vesz részt.

A minősített többséghez a szavazásban részt vevő tagállamokat képviselő tanácsi tagok legalább 72%-ának, egyben az ezen államok népességének legalább 65%-át kitevő szavazata szükséges.

(5) Amennyiben az az állam, amely korábban kilépett az Unióból, később újra felvételét kéri, kérelmére az I-58. cikkben megállapított eljárást kell alkalmazni.